

Piedāvājuma puse: banku un maksājumu iestāžu pašnovērtējuma jautājumi

Eiropas Centrālās bankas/Eirosistēmas (ECB) izstrādāto pašnovērtējuma anketu aizpildīšana nav formāla vai juridiski saistoša prasība SEPA produktu piedāvātājiem (piemēram, bankām un maksājumu iestādēm). To mērķis ir sniegt piedāvātājiem iespēju pārliecināties par to, ka tie var izpildīt arī plašākas ECB prasības, ne tikai pievienoties Eiropas Maksājumu padomes (EPC) rokasgrāmatu un vadlīniju nosacījumiem. ECB neplāno veikt SEPA produktu piedāvātāju atbilstības novērtējumu, bet aicina piedāvātājus pašus regulāri novērtēt to operacionālās iespējas atbilstoši anketās sniegtajiem kritērijiem un rekomendācijām, kā arī publicēt to rezultātus.

ECB uzskata, ka bankām un maksājumu iestādēm, kas pašlaik nepiedāvā kādu konkrētu maksājumu produktu veidu, nav jāpiedāvā attiecīgais produktu veids arī SEPA ietvaros. Tādējādi SEPA aicinājums¹ attiecas tikai uz tiem banku un maksājumu iestāžu produktiem, kurus tās piedāvā kā nacionālos eiro maksāšanas līdzekļus.

15.11.2010.[VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" (Hipotēku banka)]

1. Vai jūs nodrošināt operacionālās iespējas nosūtīt un saņemt SEPA maksājumus:

- a. Kļūstot par SEPA kredīta pārvedumu shēmas dalībnieku un ievērojot SEPA kredīta pārvedumu shēmas rokasgrāmatas prasības (jautājums ir saistošs tikai tad, ja šāds produkts tiek piedāvāts);²

Jā

Nē

Komentāri: 2008.gada sākumā Hipotēku banka ir kļuvusi par SEPA SCT Schemes (SEPA kredīta pārvedumu shēmas) dalībnieku, parakstot "Adherence agreement", saskaņā ar kuru tā ir uzņēmusies saistības ievērot SEPA SCT Scheme Rulebook (rokasgrāmatas) nosacījumus. 2008.gada sākumā Hipotēku banka izdarīja savu izvēli par labu korespondentbankas - "Deutsche Bank" AG SEPA Credit transfers pakalpojumu izmantošanai, pirms tam rūpīgi izvērtējot arī citu korespondentbanku iesūtītos piedāvājumus. Kopš tā laika "Deutsche Bank" AG nodrošina Hipotēku bankai SEPA maksājumu nosūtīšanu (veicot konvertāciju no FIN uz XML standartiem) un saņemšanu (veicot konvertāciju no XML standartiem uz FIN). Ar 2010.gada 09.novembri, kad Latvijas Bankas EUR EKS (klīringa) sistēma ir kļuvusi par SEPA atbilstošo norēķinu sistēmu, Hipotēku banka kā EUR EKS tiešā dalībiece sākusī sūtīt un saņemt SEPA maksājumus (līdz 50000.00 EUR ieskaitot) XML formātā bez konvertācijas. Pārējos SEPA maksājumus Hipotēku banka turpina sūtīt/saņemt caur savu SEPA aģentu - Deutsche Bank AG, izmantojot konvertācijas pakalpojumus.

- b. Kļūstot par SEPA tiešā debeta shēmas(-u) dalībnieku un ievērojot SEPA tiešā debeta shēmas(-u) rokasgrāmatas(-u) prasības (jautājums saistošs tikai tad, ja šāds produkts tiek piedāvāts);³

¹ Eurosystem's SEPA expectations, 27.03.2009. 1. pielikums. [skatīts 2009. gada 8. oktobrī]. Pieejams: <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/eurosystemsepaexpectations200903en.pdf>.

² Tas nozīmē – ECB gaida, ka banka/maksājumu iestāde, kas piedāvā, piemēram, nacionālos kredīta pārvedumus eiro, piedāvā arī SEPA kredīta pārvedumus.

³ Tas nozīmē – ECB gaida, ka banka/maksājumu iestāde, kas piedāvā, piemēram, nacionālos tiešā debeta pakalpojumus eiro, piedāvā arī SEPA tiešā debeta maksājumus.

Jā Nē Komentāri: Hipotēku banka pagaidām nav SEPA tiešā debeta shēmas dalībnieks, bet netiek izslēgta iespēja pievienoties šai shēmai tuvākajā vai tālākajā nākotnē.

- c. Norādot visus operacionālos BIC8 vai BIC11⁴, kuri tiek lietoti maksājumu pakalpojumiem vismaz vienā klīringa un norēķinu infrastruktūras direktoriņā, kas piedāvā pilnu SEPA sasniedzamību;

Jā Nē Komentāri: 2008.gada sākumā Hipotēku banka ir pierēģistrējusi savu BIC kā SEPA sasniedzamu.

- d. Saskaņojot komercdarbības procesus un attiecīgo programmatūru nodrošinājumu atbilstoši EPC rokasgrāmatā sniegtajiem nosacījumiem, kā arī testējot un ieviešot praksē atbilstošos risinājumus;

Jā Nē Komentāri: Hipotēku banka uz doto brīdi ir daļēji ieviesusi SEPA standartu "banka-klients" un "klients-banka" posmā un turpinā veikt savu komercdarbību procesu un informācijas sistēmu pielāgošanu pārējām EPC rokasgrāmatā sniegtajām prasībām.

- e. Piedāvājot SEPA standartu lietošanu "klients-banka" un "banka-klients" posmā⁵ (atbilstoši EPC izstrādēm, kurām pašlaik ir tikai rekomendējošs raksturs), vismaz papildus esošajiem nacionālajiem standartiem un, ja nepieciešams, darbojoties saskaņoti ar klientu programmatūras nodrošinātājiem, lai veicinātu klientu maksājumu migrāciju uz SEPA maksāšanas līdzekļiem;

Jā Nē Komentāri: Hipotēku banka uz doto brīdi ir daļēji ieviesusi SEPA standartu "banka-klients" un "klients-banka" posmā, piedāvājot klientiem aizpildīšanai jaunu lauku "EndToEndId" (Maksātāja piešķirtais maksājuma identifikators) un turpina veikt savu komercdarbību procesu un informācijas sistēmu pielāgošanu pārējām EPC rokasgrāmatā sniegtajām prasībām.

- f. Nepiedāvājot konvertācijas pakalpojumus, kuru rezultātā notiek datu zudumi, respektīvi – visi dati tiek nodoti saņēmējam, izņemot gadījumus, kad saņēmējs nepārprotami prasa nepārsūtīt visu informāciju. Pēc SEPA migrācijas beigu datuma (kad tas tiks noteikts) netiks piedāvāti nekādi konvertācijas pakalpojumi "banka-banka" posmā.

Jā Nē Komentāri: Sākot no 2010.gada 09.novembra, kad Latvijas Bankas EUR EKS (klīringa) sistēma ir kļūvusi par SEPA atbilstošo norēķinu sistēmu, Hipotēku banka kā EUR EKS tiešā dalībiece sākusi sūtīt un saņemt SEPA maksājumus (līdz 50000.00 EUR ieskaitot) XML formātā (bez konvertācijas). Pārējos SEPA maksājumus Hipotēku banka turpina sūtīt/saņemt caur savu SEPA aģentu - Deutsche Bank AG, izmantojot konvertācijas pakalpojumus.

⁴ BIC11 nepieciešams tikai tādā gadījumā, ja maksājumi, kas adresēti vispārējam BIC8 (plus filiāles kods, t.sk. "XXX"), nevar tikt apstrādāti.

⁵ Tiek pieņemts, ka šie paši standarti ir rekomendējoši arī maksājumu iestāžu komunikācijai.

2. Vai jūs klientiem piedāvājat SEPA maksāšanas līdzekļus, kas atbilst jau piedāvātajiem attiecīgajiem nacionālajiem maksāšanas līdzekļiem eiro?⁶ Vai SEPA maksāšanas līdzekļi ir pieejami iekšzemes un pārrobežu maksājumu nosūtīšanai un saņemšanai SEPA valstīs?

Izpildot šīs prasības, banka un maksājumu iestāde ir operacionāli gatava apstrādāt (attiecīgos) SEPA maksāšanas līdzekļus un maksāšanas līdzekļi tiek piedāvāti klientu aktīvai lietošanai.

Jā Nē Komentāri:

Vai papildus ievērojat šādas ECB rekomendācijas?

A. Vai SEPA maksāšanas līdzekļi tiek piedāvāti klientiem pievilcīgā veidā:

- a. Veidojot SEPA maksāšanas līdzekļus par primāro piedāvājumu iekšzemes un pārrobežu maksājumiem SEPA ietvaros, ar tiem tādējādi aizstājot nacionālos eiro maksāšanas līdzekļus;

Jā Nē Komentāri:

- b. Nodrošinot pakalpojumus, kas pieejami nacionālajiem maksājumiem (piemēram, internetbankas pakalpojumi, iespējas pieteikt atkārtotus vai regulāros maksājumus), arī SEPA maksāšanas līdzekļiem;

Jā Nē Komentāri:

- c. Piedāvājot pakalpojumus, kas ļautu klientiem uzsākt maksājumus tikai ar IBAN palīdzību (piemēram, bez BIC);

Jā Nē Komentāri: Maksājuma uzdevumā norādot tikai saņēmēja IBAN bez saņēmēja bankas BIC/SWIFT koda, ir iespējams uzsākt maksājumu tikai Hipotēku bankas ietvaros.

- d. Pilnveidojot SEPA maksāšanas līdzekļus, lai ievērotu klientu prasības un pieprasījumu, papildinot tos ar AOS (*additional optional services* – papildu izvēles pakalpojumi), atbalstot veiksmīgu kopējo valsts AOS pārveidošanu par visaptverošu SEPA AOS un ieviešot e-SEPA produktu iniciatīvas un nākotnes ietvarus, piemēram, SEPA interneta maksājumu un SEPA mobilo maksājumu (kad tie būs pieejami)?

Jā Nē Komentāri:

B. Vai jūsu klienti tiek aktīvi informēti par SEPA:

- a. Īpaši veidojot SEPA sadaļu bankas vai maksājumu iestādes interneta lapā un sniedzot klientiem papildinformāciju;

⁶ ECB gaida ne tikai to, ka nacionālie maksāšanas līdzekļi tiks piedāvāti arī SEPA formātā, bet arī, ka tiks nodrošināts tāds pats pakalpojumu līmenis. Ja tas nav iespējams ar SEPA pamatformātiem, ir iespēja veidot AOS (*additional optional services* – papildu izvēles pakalpojumi) atbilstoši EPC vadlīnijām.

Jā Nē Komentāri: Hipotēku bankas mājas lapā ir izveidota informatīva sadaļa par SEPA, kur bez SEPA priekšrocībām tiek dota arī norāde uz SEPA mājas lapu, kā arī sniegtas atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem par SEPA.

b. Skaidri aprakstot katras lietotāju grupas SEPA ieguvumus;

Jā Nē Komentāri: Hipotēku bankas mājas lapā ir izveidota informatīva sadaļa par SEPA, kur bez SEPA priekšrocībām tiek dota arī norāde uz SEPA mājas lapu, kā arī sniegtas atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem par SEPA.

c. Jau agrīnā projekta stadijā nodrošinot, ka BIC (kamēr tas ir nepieciešamais SEPA identifikators) un IBAN ir viegli pieejams klientiem (piemēram, izvietojot to konta izrakstos redzamā vietā, internetbanku aplikācijās un uz kartēm – ja tam nav juridisku šķēršļu)?

Jā Nē Komentāri: Hipotēku banka nodrošina šīs informācijas pieejamību klientiem šādos veidos: konta izrakstos, internetbankas aplikācijā, kā arī ievietojot papildus skaidrojošo informāciju bankas mājas lapā.

C. Vai tiek ievērota ECB SEPA politika:

a. Izmantojot SEPA infrastruktūru (ja saistoši), kas veikusi pašnovērtējumu atbilstoši ECB nosacījumiem infrastruktūrām un publicējusi pašnovērtējuma rezultātus, kā arī ievēro šos nosacījumus atbilstoši veiktajam pašnovērtējumam;

Jā Nē Komentāri:

b. Piedāvājot klīringa un norēķina pakalpojumus (ja saistoši), pamatojoties uz piemērojamiem principiem, kas sniegti izstrādātajos nosacījumos infrastruktūrām?

Jā Nē Komentāri: Hipotēku banka neuztur klīringa/norēķinu infrastruktūru, tādēļ uz šo jautājumu netiek atbildēts.

Ja jums, aizpildot šo anketu, radušās neskaidrības, lūdzam nosūtīt jautājumu uz e-pasta adresi: info@sepalatvija.lv.